

УДК 368.54 (477)

СУЧАСНИЙ СТАН ТА УМОВИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

Гнатенко О.А., Роганова Г.О.

Національний університет харчових технологій

Вступ. Вирощування урожаю сільськогосподарських культур є найбільш ризиковим в сільськогосподарському виробництві, оскільки, все залежить від характеру погодних умов, а вони можуть носити непередбачений і катастрофічний характер. Тому страхування ризиків, які здатні нанести прямі збитки виробнику - актуальне і потрібне для реалізації завдання. Сучасний етап розвитку сільського господарства потребує розвиток таких правових інститутів, які б забезпечували зростання економічного потенціалу цієї сфери економіки, сприяли захисту майнових прав сільськогосподарських товаровиробників та адаптації вітчизняного законодавства до європейських стандартів. Наразі саме одним із таких інститутів є агрострахування. Останнім часом в Україні досить широко висвітлюються окремі проблеми страхування сільськогосподарської продукції. Нині в Україні щодо агрострахування склалася ситуація, яка гальмує прогрес і може бути визнана як криза розвитку системи.

Метою роботи є аналіз правового забезпечення страхування врожаю сільськогосподарських культур та розробка пропозицій щодо подальшого вдосконалення цього правового інституту.

Результати досліджень. На сучасному етапі розвитку агрострахування існує два види страхування сільськогосподарських культур: обов'язкове і добровільне. Грошові кошти з державного бюджету надаються у вигляді субсидій на відшкодування частини страхового платежу, фактично сплаченого ними за договорами страхування сільськогосподарської продукції. Інші сільськогосподарські товаровиробники страхуються добровільно. У договорі страхування істотними умовами є предмет договору страхування, розмір грошової суми, в межах якої страховик зобов'язаний провести виплату у разі настання страхового випадку (страхова сума), страховий випадок, розмір страхового платежу і строки його сплати, строк договору [1]. Страхування сільськогосподарської продукції – це вид страхування, за яким предметом договору страхування є майнові інтереси, які не суперечать закону [2]. В європейських країнах існує три моделі компенсації збитків від стихійних лих (табл.1)[3]. Для удосконалення страхування врожаю і розширення ринку страхових продуктів державі слід провести певні заходи. Це базові принципи і

правила державної підтримки страхування, які повинні дотримуватися сільгоспвиробники та страховики.

Таблиця 1 - Європейські моделі компенсації збитків від стихійних лих

Тип моделі	Основні риси
Надання державою компенсації постраждалим через прийняття рішення по кожному окремому випадку по факту (ex post)	Після настання стихійного лиха держава офіційно проголошує про те, що даний випадок є «катастрофою» і визначає умови, згідно яких постраждалі можуть одержати грошову допомогу. Такий підхід створює значну невизначеність (Нідерланди, Німеччина, Італія, Швеція).
Виплати з фонду допомоги при стихійних лихах (ex ante)	Держава діє за очікуваннями, а не по факту і сума відшкодування понесеного збитку є обмеженою, тобто надається лише грошова допомога, а не повна компенсація збитку. Переважно встановлюється мінімальна межа понесених збитків, що означає можливість звернення за одержанням допомоги (Бельгія, Австрія).
Регулятивне втручання держави в приватний ринок страхових послуг	Накладається обов'язок на осіб, що придбали поліс добровільного страхування, здійснити додатковий внесок на обов'язкове страхування від стихійних лих. Таким чином, модель передбачає певні законодавчі обмеження стосовно конкуренції та вільного вибору страхових послуг споживачами через доповнення державної допомоги послугами приватного страхового ринку(Франція).

Держава повинна відшкодовувала частину страхових платежів; узагальнити досвід страхування аграрного виробництва, розробити методи покращання цієї діяльності та стимулювання сільгоспвиробників до участі у страхуванні; розробити і довести до відома аграріїв типових форм договорів страхування та інших потрібних нормативно-правових документів.

Висновок. Для ефективного проведення страхування майбутнього врожаю страхові компанії повинні розробити ефективну систему моніторингу. Завдяки їй при настанні страхового випадку забезпечується вірне визначення розміру збитку, повна і своєчасна виплата відшкодування. Недоліками можуть бути зайві витрати страховика.

Список використаних джерел

1. Ващенко О. Формування системи страхування у бурякоцукровому підкомплексі України / О. Ващенко // Актуальні проблеми економіки. - 2014. - № 11. - С. 14-18.
2. Огаренко О. Методологічні засади страхування врожаю сільськогосподарських культур / О.Огаренко // Економіка АПК. - 2015. - № 4. - С.94-98
3. Розвиток страхування в агровиробництві [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://lib.udau.edu.ua/bitstream/123456789/1065/1/УЛЯНИЧ%20Ю.В.%20РОЗВИТОК%20СТРАХУВАННЯ%20В%20АГРОВИРОБНИЦТВІ.pdf>